

Så väcks små barns språklust

Språklekar, sagor, rim och ramsor är viktiga verktyg för att stimulera små barns språkutveckling. Det har Carin Rydja tagit fasta på i serien Språklust, som riktar sig både till förskolan och förskoleklassen.

Intervju med Carin Rydja
Text Anna Hjort Foto Tobias Ohls

Att Carin Rydja är passionerat intresserad av små barns språkutveckling och hur den kan stimuleras går inte att ta miste på. Att hon dessutom har stöd i forskningen gör inte saken sämre.

– Där finns entydiga resultat som visar att ju tidigare ett barn blir språkligt medvetet, desto bättre går det med läs- och skrivutvecklingen längre fram, säger Carin Rydja.

I förskolan når man alla barn

Carin Rydja har otaliga exempel på vad man kan göra för att väcka språklusten och det språkliga medvetandet hos barnet. Förutom det självklara, vardagliga pratet och skojandet är det viktigt att barnen själva får uttrycka vad de tycker, tänker, känner och varit med om. I hela den processen har personalen på förskolan en central roll. För det är viktigt att börja tidigt.

Läs mycket sagor för barnen!
Överös dem med berättande av alla slag, språklekar, rim och ramsor!

5 Fakta om Carin Rydja

- 1 Talpedagog och speciallärare.
- 2 Författare till **Språklust**-serien för förskola och förskoleklass, där den senaste boken **Titta vad jag kan!** ingår.
- 3 Föreläsare och kursledare i språkstimulans för förskolepersonal.
- 4 Skrev specialarbete om språklekar, rim och ramsor på talpedagogutbildningen.
- 5 Inspireras av en stor familj med hittills tio barnbarn.

– Personalen är proffs och deras insatser är avgörande. I förskolan når man alla barn, vilket är oerhört viktigt. Det är inte säkert att alla barn kan få den stimulansen hemma.

Carin Rydjas arbete, både med egna förskolegrupper och i rollen som fortbildare av förskolepersonal, har lett henne fram till det som nu blivit en femte bok i Språklustserien. Den heter "Titta vad jag kan!" och anknyter till de tidigare böckerna i serien. Tanken är att barnet ska få en egen bok, där han eller hon får visa sina kunskaper. Boken får man sedan ta hem, visa upp och vara stolt över.

– Det kan ju vara så att man inte riktigt vet om alla barn har tagit till sig kunskaperna, om man som pedagog har nått fram till alla. Den här boken kan fungera som ett slags kvitto på hur det har gått. Till exempel för att se om någon kanske behöver en extra skjuts på något område.

En lustfylld stund

Tanken med "Titta vad jag kan!" är också att barnen ska få chans till en egen stund med pedagogen, när de sitter tillsammans och gör övningarna i boken. Och, precis som allt annat som har med språkstimulans att göra, så ska det vara en lustfylld stund.

– Det är viktigt att man ger mycket beröm och uppmuntran. Barnen ska absolut inte uppleva det som ett test eller prov. Med utgångspunkt från hur det går kan man sedan ge extra hjälp och stöd till de barn som behöver det, exempelvis med ännu mer språklekar i en mindre grupp.

Carin Rydja om språklig medvetenhet

”Att bli språkligt medveten innebär bland annat att barnet lyssnar på hur orden låter, inte bara vad de betyder. Ett litet barn som blir ombett att rimma på hatt kanske svarar 'mössa'. Det är för att de tänker på vad ordet hatt betyder och kommer då naturligt att tänka på mössa. Men ett barn som är lite äldre och mer språkligt medvetet, förstår vad det innebär att ett ord rimmar på ett annat och svarar kanske 'katt' istället.